

PHAEDRUS

1, 4. CANIS PER FLUVIUM CARNEM FERENS

Amittit merito proprium qui alienum appetit.

Canis per flumen carnem dum ferret natans,

lymp harum in speculo vidit simulacrum suum,

aliamque praedam ab altero ferri putans

eripere voluit. Verum decepta aviditas

et quem tenebat ore dimisit cibum

nec quem petebat potuit adeo attingere.

1, 5. VACCA ET CAPELLA, OVIS ET LEO

Numquam est fidelis cum potente societas:

testatur haec fabella propositum meum.

Vacca et capella et patiens ovis iniuriae

socii fuere cum leone in saltibus.

Hi cum cepissent cervum vasti corporis,

sic est locutus, partibus factis, leo:

«Ego primam tollo, nominor quoniam leo;

secundam, quia sum fortis, tribuetis mihi;

tum, quia plus valeo, me sequetur tertia;

malo afficietur, si quis quartam tetigerit».

Sic totam praedam sola improbitas abstulit.

1, 10. LUPUS ET VULPES IUDICE SIMIO

Quicumque turpi fraude semel innotuit,

etiam si verum dicit, amittit fidem.

Hoc adtestatur brevis Aesopi fabula.

Lupus arguebat vulpem furti crimine;

negabat illa se esse culpae proximam.

Tunc iudex inter illos sedit simius.

Uterque causam cum perorassent suam,

dixisse fertur simius sententiam:

«Tu non videris perdidisse quod petis;

te credo subripuisse quod pulchre negas».

2, 7. MULI DUO ET VECTORES

Muli gravati sarcinis ibant duo:

unus ferebat fiscos cum pecunia,

alter tumentes multo saccos hordeo.

Ille onere dives celsa it cervice eminens

clarumque collo iactans tintinnabulum,

comes quieto sequitur et placido gradu.

Subito latrones ex insidiis advolant

interque caedem ferro mulum sauciant,

diripiunt nummos, neglegunt vile hordeum.

Spoliatus igitur casus cum fleret suos,

«equidem» inquit alter «me contemptum gaudeo;

nam nil amisi nec sum laesus vulnere».

Hoc argumento tuta est hominum tenuitas;

magnae periculo sunt opes obnoxiae.

3, 17. ARBORES IN DEORUM TUTELA

Olim quas vellent esse in tutela sua,
divi legerunt arbores. Quercus Iovi
et myrtus Veneri placuit, Phoebus laurea,
pinus Cybelae, populus celsa Herculi.
Minerva admirans, quare steriles sumerent
interrogavit. Causam dixit Iuppiter:
«Honorem fructu ne videamur vendere».
«At mehercules narrabit quod quis voluerit,
oliva nobis propter fructum est gratior».
Tunc sic deorum genitor atque hominum sator:
«O nata, merito sapiens dicere omnibus!
Nisi utile est quod facimus, stulta est gloria».
Nihil agere quod non prosit fabella admonet.

4, 3. DE VULPE ET UVA

Fame coacta vulpes alta in vinea
uvam appetebat summis saliens viribus;
quam tangere ut non potuit, discedens ait:
«Nondum matura est; nolo acerbam sumere».
Qui facere quae non possunt verbis elevat,
ascribere hoc debebunt exemplum sibi.

4, 10. DE VITIIS HOMINUM

Peras imposuit Iuppiter nobis duas:
propriis repletam vitiis post tergum dedit,
alienis ante pectus suspendit gravem.
Hac re videre nostra mala non possumus;
alii simul delinquant, censores sumus.

4, 20. SERPENS. MISERICORDIA NOCIVA

Qui fert malis auxilium post tempus dolet.
Gelu rigentem quidam colubram sustulit
sinuque fovit contra se ipse misericors;
namque ut refecta est, necuit hominem protinus.
Hanc alia cum rogaret causam facinoris,
respondit: «Ne quis discat prodesse improbis».

5, 6. CALVUS ET QUIDAM AEQUE PILIS DEFECTUS

Invenit calvus forte in trivio pectinem.
Accessit alter aeque defectus pilis.
«Heia!» inquit «in commune quodcumque est lucri!».
Ostendit ille praedam et adiecit simul:
«Superum voluntas favit; sed fato invido
carbonem, ut aiunt, pro thesauro invenimus».
Quem spes delusit, huic querela convenit.

APP. 12. ASINUS AD LYRAM

Asinus iacentem vidit in prato lyram.
Accessit et temptavit chordas ungula;
sonuere tactae. «Bella res, sed mehercules
male cessit,» inquit «artis quia sum nescius.
Si repperisset aliquis hanc prudentior,
divinis aures oblectasset cantibus».
Sic saepe ingenia calamitate intercidunt.